

Mødet den 9. Novbr. 1905.

Fraværende var: Harald Jensen.

1. (J. Nr. 322—1905) Der forelaa Indstilling fra Brandkommissionen, hvorefter det anbefaledes at støtte et fra Brandinspektørforeningen foreliggende Andragende til Justitsministeriet om Indstiftelse af et **Hæderstegn** for veltjente Befalingsmænd og Menige af **Brandkorpse** i Købstæderne.

Marthin Hansen skulde anbefale at man ydede det ommeldte Andragende sin Støtte. Et Hæderstegn som det omhandlede var allerede indstiftet for Københavns Brandvæsens Vedkommende, ligesom saadant havdes ikke alene for Hærens og Flaadens Underofficerer og Ligestillede, men ogsaa for faa Aar siden var indstiftet for Postbudene. Naar nu Brandinspektørforeningen, hvis Medlemmer antagelig havde det bedste Kendskab til Brandkorpse, for disse ønskede et Hæderstegn indført, var der sikkert Grund til at støtte dette Ønske.

Jacob Jensen var noget forbavset over det fremkomne Andragende. Det forekom ham, at der allerede eksisterede Ordensgalskab nok; fik man nu Hæderstegn for Brandkorpset, skulde man vel ogsaa have noget saadant indstiftet for Funktionærerne ved Vandværket, Gasværket osv.

Det blev dog efterhaanden lidt for meget. Han vilde derfor foreslaa, at man nægtede Andragendet sin Anbefaling.

Mikael Johansen vilde støtte det fremkomne Andragende. Som i dette fremhævet, vilde formentlig Udsigten til at opnaa et saadant Hæders-tegn i høj Grad styrke Brandmandskabets Pligt-følelse og Tjenstivrighed.

Den foreliggende Indstilling tiltraadtes.

2. (J. Nr. 327—1905). Fra vedkommende Udvalg forelaa Indstilling om Opførelse af **11 ny Ovne i Retorthuset** ved Gasværket.

Schourup bemærkede paa Udvalgets Vegne, at man egentlig havde tænkt sig, at man foreløbig havde kunnet vente i nogle Aar med Opførelsen af ny Ovne, idet man mente, at det gamle Retorthus endnu i nogle Aar kunde benyttes til Reserve og til at aftage det større Gasforbrug, der faldt i December Maaned. Det havde imidlertid vist sig, at det gamle Retorthus var saa meget ringere end det ny, saaledes at det i Sammenligning med sidstnævnte var saa uøkonomisk i Driften, at Merbekostningen ved Driften formentlig vilde overstige Renten af det Beløb, der vilde medgaa til Etablering af de ny Ovne. Den Sum, 30,000 Kr., der var anslaaet hertil, forventede Udvalget sikkert at kunne indvinde i indeværende Driftsaar udover det budgetterede Overskud. Han skulde endnu tilføje, at man foreløbig kun paatænkte at begynde med at opmure de fornødne Ovnbuer, der derefter kunde udfyldes med Ovne, efterhaanden som der blev Brug herfor.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

3. (J. Nr. 298—1905). I Anledning af det tidligere indkomne Andragende fra vedkommende Grundejere om Aflysning af **Arbejds kørsel gennem gl.**

Guldsmedgade forelaa fra Brolægningsudvalget følgende Indstilling:

»Andragendet fra Grundejerne paa den østre Side af gamle Guldsmedgade fremkom paa et Tidspunkt, da de nye Ejendomme vare under Opførelse. Normale Kørselsforhold vilde først indtræde efter Byggearbejdernes Tilendebringelse, og Udvalget har, for at komme til Kundskab derom, anmodet Politiet om at foretage en Optælling af Arbejdsvogne og andre Køretøjer, som passere Gaden fra Time til Time i 3 Dage i samme Uge. Resultatet af denne Optælling viser medfølgende Tabel, hvorefter det fremgaar, at Antallet af Arbejdsvogne og andre Køretøjer har været pr. Dag henholdsvis 307, 275 og 244, og at det højeste Antal Vogne, der har passeret i Timen, har været 49.

Endvidere kan oplyses, at der de paagældende Dage passerede henholdsvis 238, 156 og 307 Trækvogne, samt at Cyklernes Antal Lørdagen den 12te Septbr. var 1288 Stkr.

Der vil efter ovenstaaende sikkert ikke være nogen Anledning til at bortvise Arbejdskørsel fra nævnte Gade, saa meget mere som det er den naturlige Forbindelsesaare mellem Torvene og den nordvestlige Bydel, tilmed da de to Gader Volden og Badstuegade ikke kan benyttes til at optage Arbejdskørslen.

Yderligere skal bemærkes, at fra Oktober Flyttedag vil Henflytningen af Torvehandelen fra Lille Torv til Aagade i Henhold til Byraadets Beslutning tage sin Begyndelse, hvorved Færdselsforholdene paa Lille Torv vil væsentlig forbedres.

Udvalget indstiller derfor til Byraadet, at Andragendet nægtes«.

Efter Anbefaling af Vestesen vedtoges det at tiltræde Udvalgets Indstilling.

4. (J. Nr. 252—1905). Fra Sporvejsselskabet var angaaende Spørgsmaalet om Taksterne for **Børns Befordring med Sporvognene** modtaget saalydende Skrivelse:

»Som Svar paa det højtærede Byraads Skrivelse af 30te f. M. kan undertegnede Bestyrelse oplyse, at der i Selskabets Forhandlingsprotokol under den 15de Decbr. f. A., foranlediget ved Henvendelse fra forskellig Side, er taget følgende Beslutning:

»Det vedtages forsøgsvis at indføre Skolekort til Benyttelse fra 7½ til 9 Mg. og fra 1—3 M., Kortene skulle forevises ved Indstigningen — gælde for 3 Maaneder — koste 5 Kr. og lyde paa Navn«.

Da Bestyrelsen vedtog denne Beslutning var man ganske klar paa Indholdet af § 8 i Overenskomsten med Byraadet; men man tænkte sig, at Taksten 10 Øre kun skulde betragtes som en Maksimumstakst.

Imidlertid har det vist sig, at Skolekortene ikke har været benyttet i nogen væsentlig Grad, f. T. er der saaledes kun løst 23 Kort, et Antal, der omtrent har været normalt. Der er derfor ingen Grund til at holde paa disse Kort, hvis Byraadet ønsker, at der ikke udstedes nye.

I Anledning af Herr Lottrups Skrivelse kan Bestyrelsen meddele, at Skødebørn altid har kørt gratis, men at Børn, naar de indtage selvstændig Plads i Vognen har maattet betale Normaltaxten 10 Øre.

Bestyrelsen har flere Gange overvejet Spørgsmaalet om Moderation for Børn, men har ligesaa ofte opgivet Tanken, særlig fordi Kontrollen

fra Vognstyrernes Side vilde blive uoverkommelig, naar Antallet af Personer i Vognen ikke længere skal stemme med Antallet af 10 Ører i Betalingskassen. Desuden indsaa man, at Vognene til Tider vilde blive overfyldte af Børn til Gene for Voksne, for hvis Skyld Sporvejen dog maa siges at være etableret som Nyttekørsel. Bestyrelsen mener derfor enstemmig at maatte holde paa de nu bestaaende Forhold i saa Henseende.

Lottrup der i sin Tid havde foranlediget, at Byraadet havde henvendt sig til Sporvejselskabet angaaende det omhandlede Spørgsmaal, havde i og for sig intet andet Svar ventet end det foreliggende, men han fandt ganske vist, at Selskabets Argumenter for ikke at nedsætte Taksten for Børn var ret mærkelige. Naar der saaledes udtaltes Frygt for, at Sporvognene til Tider skulde blive overfyldte af Børn til Gene for de Voksne, havde Selskabet paa dette Punkt aabenbart en ganske forkert Opfattelse, idet Sporvognen virkelig ligesaa vel var til Børnenes som for de Voksnes Skyld. Han vilde, da det navnlig for de mange mindre velstillede Familier med flere Børn havde stor Betydning at kunne faa disse befordrede med Sporvognen for en nedsat Takst, stille Forslag om, at man til Selskabet rettede en Henvendelse om, at der blev truffet den samme Ordning her som i København og Frederiksberg, hvor 2 Børn, der kun optog Plads for een Voksen, kun betalte een Billet.

Schourup skulde over for den foregaaende Taler gøre gældende, at man ikke kunde sammenligne Sporvognsforholdene i København og Frederiksberg med Forholdene her. I de førstnævnte Byer fandtes paa hver Vogn en Konduktør, der kunde have det fornødne Tilsyn med Vognens Be-

nyttelse, medens der her paa hver Vogn kun var en Vognstyrer, der ikke kunde overkomme Kontrollen, naar Antallet af Personer i Vognen ikke længere skulde stemme med Antallet af 10 Ører i Betalingskassen.

Johan Pedersen var stemt for at støtte det af Lottrup stillede Forslag. Ved kun at have een Mand paa hver Vogn, sparede Selskabet 10 à 15,000 Kr. om Aaret, saa det kunde nok betale sig for det at have en mindre betryggende Kontrol, selv om det af og til hændte, at nogen benyttede Sporvognen uden at betale herfor. I hvert Tilfælde burde Borgerne ikke lide under, at Selskabet af Sparsommeligheds Hensyn ikke ønskede at ansætte Konduktører.

Mikael Johansen forekom det, at man i hvert Tilfælde burde bibeholde Skolekortene, selv om de ikke benyttedes saa stærkt. Sporvognen maatte vel nok siges nærmest at være for Voksne til Brug i Forretningslivet; han kunde efter den fra Selskabet foreliggende Redegørelse ikke for Tiden stemme for en Nedsættelse af Taksterne for Børns Vedkommende.

Nørgaard nærede ligeledes den Anskuelse, at Sporvognen nærmest var til for de Voksnes Skyld. Selskabet havde efter hans Mening givet saadanne Grunde for ikke at indføre en lavere Takst for Børn, at man maatte bøje sig for dets Afgørelse i saa Henseende. Der var navnlig tidligere klaget over, at Børnene, der ofte stod paa Sæderne i Vognene, var til Gene for det kørende Publikum. Det vilde iøvrigt ogsaa kun blive et Slag i Luften, hvis man nu, efterat Selskabet positivt havde erklæret, at det havde overvejet Spørgsmaalet om en Nedsættelse af Taksterne for Børn, men atter havde opgivet det, paany vilde hen-

vende sig til Selskabet, da man ikke havde Ret til at forlange noget i den ommeldte Henseende.

Schourup pointerede, at Forholdet ikke var det, at Selskabet — som nævnt — tjente 10 à 15,000 Kr. aarlig ved ikke at holde Konduktører, men Sagen var denne, at Driften slet ikke kunde bære sig, hvis man skulde lønne 2 Funktionærer til hver Vogn.

Jacob Jensen havde den Opfattelse, at Sporvejsdriften nærmest maatte betragtes som et rent Forretningsforetagende, og den foreliggende Sag maatte ses ud fra dette Synspunkt. Gjorde man dette, troede han, at det vilde vise sig formaalstjenligt for Selskabet at nedsætte Taksterne som ommeldt, idet det sikkert vilde forøge Indtægten af Kørslen; for Tiden var Vognene som Regel langt fra optagne. Forsaavidt det kunde antages at nytte at rette en Henvendelse til Selskabet, vilde han støtte Lottrups Forslag, men det klogeste var maaske at lade Sagen bero i nogen Tid.

Lottrup fandt vedvarende Selskabets Begrundelse af sin Stilling til Spørgsmaalet om nedsat Takst for Børn meget daarlig. Han var overbevist om, at Selskabets Bestyrelse nok vilde tage Hensyn til en Henvendelse som den af ham foreslaaede, og han vilde derfor fastholde sit Forslag.

Nørgaard troede ikke, at det for Selskabet vilde betyde en Forøgelse af Indtægten at lade Børn køre for halv Pris, idet disse fortrinsvis vilde køre om Søndagen, hvor det iforvejen var vanskeligt at besørge Trafiken.

Johan Pedersen kunde ikke se, at der var noget i Vejen for, at Raadet udtalte Ønsket om at faa Taksterne nedsat for Børns Vedkommende. Skulde Spørgsmaalet senere blive rejst igen, var

det konstateret, hvorledes Stemningen i Raadet var overfor det omhandlede Spørgsmaal.

L a u r s e n vilde foreslaa, at man tog de faldne Udtalelser til Efterretning. Da to af Medlemmerne af Selskabets Bestyrelse var Medlemmer af Byraadet, kunde Selskabet jo ikke være uvidende om Raadets Syn paa Sagen og kunde herefter træffe Bestemmelse om, hvilket Hensyn det vilde tage hertil.

Skrivelsen toges til Efterretning, idet det vedtoges overfor Selskabet at udtale Ønsket om, at der indføres en lavere Takst for Børns Befordring med Sporvognen.

5. (J. Nr. 295—1905). Fra Skolekommissionen forelaa i Anledning af et fra Lærerinder ved Aarhus kommunale Skolevæsen indkommet Andragende angaaende **Tilsyn ved Skolebade** følgende Erklæring:

»Naar der i nærværende Andragende er henvist til Ministeriets Skrivelse af ²⁰/₄ 97, vil man bemærke, at Udtalelserne i denne vistnok sigte til helt andre Forhold end dem, der her i Aarhus er Tale om, og i al Fald er den udstedt paa en Tid, da Skolebadning ikke var befaleet indført saaledes som nu. — Det, der forlanges af Lærerinderne, er, at de under Badningen, der foregaar i Skolebygningen og indenfor Skoletiden, skulde være til Stede for at paase Orden og øve den fornødne Disciplin, hvorimod de selvfølgelig ikke skulle have noget med Betjeningen at gøre, da denne besørges af Skolebetjentens Hustru.

At der ikke i Lærerindernes Kaldsbreve staar noget om et saadant Tilsyn, er en ret overflødig Bemærkning, men Andragerinderne glemme, at der i de af Ministeriet den 18. Juni

1902 approberede Reglementer for Personalet ved Aarhus Skolevæsen staar, at Lærere (og Lærerinder) »skulle undervise . . . og besørge anden med deres Stilling forbunden Skolegerning«, til hvilken sidste maa regnes Inspektion, hvad enten denne foregaar i Skolegaarden eller, som her, i selve Skolebygningen. — Naar Andragerinderne mene, at dette Tilsyn kan medføre skadelige Følger for dem, indser man ikke, hvorpaa de støtte denne Mening, da et 20 Minutters Ophold, vel i Reglen en Gang om Ugen, i fugtig Luft, og i et Lokale, hvis Varmegrad er meget lidt forskellig fra den, der findes i Klasseværelserne, næppe kan anses for skadeligt, hvortil endvidere maa bemærkes, at ved 2 Skoler, hvis Læreriinder have underskrevet Andragendet, skal Badningen først indføres nu, saa de ganske savne Erfaring, og ved de 2 Skoler, hvor Badning er indført, nemlig Frederiksbjerg og Nørrebro's Byskoler, har kun 1 Læreriinde ved den første, men 8 ved den anden underskrevet, uagtet disse sidste i 12 Aar have ført det Tilsyn, man forlanger af dem, uden nogen som helst Ulempe. — At faa dette Tilsyn besørget ved dertil antagne Personer er ikke blot et pekuniært Spørgsmaal for Kommunen, men i høj Grad et pædagogisk. Det er en bekendt Sag, at Inspektion, Overholdelse af Orden kun med Virkning kan besørges af Lærere og Lærerinder, som til Stadighed have med Børnene at gøre, men at det er temmelig unyttigt at betro saadant til Personer, der ellers ikke staa i Forhold til Børnene. — Fritages Lærerpersonalet for dette Tilsyn, frygter man for, at der vil begaa grove Uordener, hvorved det store Gode,

som Badningen utvivlsomt er, betydelig vil formindskes.

Af disse Grunde vil Skolekommissionen tillade sig at rette en indtrængende Anmodning til det høje Ministerium om at nægte Lærere- indernes Andragende.

Nærværende Erklæring er enstemmig vedtaget af Skolekommissionen i Mødet den 9. Oktober 1905«.

Efter Anbefaling af Laursen vedtoges det at slutte sig til den foreliggende Erklæring.

6. (J. Nr. 312—1905). Der forelaa Andragende fra Idrætsklubberne om at maatte benytte **Badeindretningerne ved Kommuneskolernes Gymnastiksale.**

Laursen udtalte paa Skoleudvalgets Vegne, at dette ganske skulde henstille, hvorvidt man kunde imødekomme Andragendet, der jo gik ud paa at give de forskellige Foreninger Tilladelse til at benytte Styrtebadsindretningerne i de paagældende Skoler umiddelbart efter de afholdte Øvelser. Han skulde dog ikke undlade at henlede Opmærksomheden paa, at en saadan Tilladelse kunde være forbunden med visse Ulemper, idet de, der skulde benytte Badeindretningerne, ikke altid var under Kontrol, og det vilde være kedeligt, hvis de ret kostbare Apparater skulde lide nogen Overlast; noget der altid kunde befrygtes, hvor Ting blev — om man saa maatte sige -- overladt til offentlig Brug.

Sabroe havde den Tro til de unge Mennesker, der her var Tale om, og som hørte til den bedste Del af Ungdommen, at de vilde sætte en Ære i, at de dem overladte Badeindretninger ingen Skade led. Skulde disse ikke desto mindre blive beskadigede, havde man det jo altid i sin Magt at tage den givne Tilladelse tilbage. Han vilde

anbefale, at man imødekom Andragerne, da det forekom ham, at man i videste Udstrækning burde støtte enhver Bestræbelse for at fremme Sansen for Renlighed blandt Folk.

Laursen skulde yderligere til Belysningen af det omhandlede Spørgsmaal fremhæve, at Forholdet jo var dette, at det som en Pligt paabødtes de Børn, der gik i Kommunens Skoler, at deltage i Badningen. Der var imidlertid en Del Forældre, der nærrede nogen Ængstelse for, at deres Børn ved Badningen kunde paadrage sig Smitte, og denne Æmfindtlighed hos Forældrene havde Tale-
ren noget tilovers for. Hvis man nu ogsaa gav Idrætsforeningerne Lov til at benytte Skolebadene, vilde ret naturligt Frygten for Smitte vokse hos de paagældende Forældre. Denne Side af Sagen mente han udtrykkelig at burde fremdrage, da han for sit Vedkommende ikke vilde have noget Ansvar for Følgerne af at give Andragerne Adgang til de omtalte Badeindretninger. Det man egentlig burde have, nu da Interessen for Idræt var steget saa stærkt, var et stort Idrætshus med de nødvendige Øvelsesrum, Bade osv., og her var sikkert en Opgave for Kommunen at løse. Selv om det ikke kunde ske straks, kunde det maaske være heldigt allerede nu at henlede Opmærksomheden derpaa.

Jacob Jensen kunde ikke tænke sig Muligheden af at overlade Foreningerne Badelokalerne uden Spor af Tilsyn. Der maatte nogen til saavel at sørge for Belysningen i som Rengøringen af Lokalerne. Man kunde ikke paabyrde Skolebetjentene disse Arbejder, da de havde Arbejde nok iforvejen, men der maatte i hvert Tilfælde af Andragerne sørges for Tilsyn og ordentlig Rengøring. Det var meget rigtigt som af Andragerne fremhævet, at der her i Byen var altfor ringe Adgang til at faa Bade, og

han skulde derfor spørge Udvalget for Gasværket, om det, efterat det nu havde faaet overdraget den tidligere til Statens Eksportstalde benyttede Grund, tænkte paa at faa indrettet en Anstalt for billige Bade.

Nørgaard havde til at begynde med været mest stemt for at imødekomme Andragerne, men efter de af Formanden for Skoleudvalget, Laursen, gjorde Bemærkninger var han blevet betænkelig ved at gaa med til at give de omhandlede Foreninger Adgang til Skolebadene. Han skulde henstille, om man ikke forholdsvis billigt kunde indrette Styrtebade for Andragerne ved Siden af Gymnastiksalene.

Vestesen saa gerne, om der kunde tilvejebringes en Ordning saaledes, at de unge Mennesker kunde faa et Styrtebad umiddelbart efter de gymnastiske Øvelser, noget der sikkert havde den største Betydning i hygiejnisk Henseende. Han maatte imidlertid erkende, at han delte Laursens Betænkeligheder ved at give dem Adgang til de af Skolebørnene benyttede Baderum, og han fandt derfor, at der kunde være Anledning til at undersøge, om der ikke kunde indrettes Brusebade for Andragerne i Forbindelse med Gymnastiksalene.

Formanden skønnede ikke rettere end, at man paa Betingelse af, at der af vedkommende Gymnastiklærer førtes Tilsyn med Badningen, og at Foreningerne sørgede for, at Badelokalerne efter Brugen gjordes behørigt rene, meget vel kunde imødekomme Andragerne, under Hensyn til den store Nytte Adgangen til at faa et Styrtebad efter Øvelserne maatte siges at være for dem. Naar Laursen havde slaaet paa den af enkelte Forældre nærede Frygt for Smitte ved Benyttelsen af Badeindretningerne, forekom det ham, at denne nær-

mest maatte betragtes som en Overtro, til hvilken man næppe behøvede at tage noget Hensyn.

S a b r o e tvivlede ikke om, at Idrætsforeningerne gerne vilde bære Udgifterne til den nødvendige Rengøring af Lokalerne.

L a u r s e n kunde ikke være ganske enig med Formanden. Det var sikkert ikke udelukket, at Smitte kunde overføres fra det ene Barn til det andet ved Badningen, navnlig i det af dem benyttede fælles Afklædningsrum, selv om der ogsaa — som her — toges alle mulige Forsigtighedsregler i saa Henseende, og saaledes blandt andet vaagedes over, at de forskellige Børns Klæder ikke blandedes, men laa hver for sig. Naar man — som allerede fremhævet — ivang Børnene til at deltage i Badningen, havde man ogsaa overfor deres Forældre en Pligt til i videste Udstrækning at beskytte Børnene mod at paadrage sig Sygdomme ved denne. Udvalget havde derimod intet mod at lade undersøge, om der muligt kunde indrettes særlige Styrtebade for Andragerne i Skolerne.

T h o m s e n syntes, at den foregaaende Taler saa fyldestgørende havde motiveret sin Stilling til det foreliggende Spørgsmaal, at man herefter ikke kunde gaa med til at give Andragerne den ønskede Tilladelse. Derimod vilde han gerne støtte Tanken om nærmere at undersøge Muligheden for at indrette Styrtebade for Gymnastikerne i Forbindelse med Gymnastiklokalerne.

Andragendet kunde ikke bevilges. Det vedtoges at anmode Skoleudvalget om at tage under Overvejelse, hvorvidt der kunde tilvejebringes mindre Badeindretninger i Forbindelse med Gymnastiksalene.

De foreliggende Andragender fra

7. (J. Nr. 331—1905). Skolebetjentene angaaende Beregningen af deres **Pension**, og fra

8. (J. Nr. 294—1905). Kommunelærerne om Regulering af den for dem gældende **Lønningsskale**, henvistes paa Forslag af Laursen til Behandling af Budgetudvalget og Skoleudvalget i Forening.
9. (J. Nr. 293—1905). Der forelaa Andragende fra Slagterforeningen om, at **Slagtehuset** maa holdes aabent fra Kl. 6 ogsaa i Vintermaanederne.

Filtenborg skulde paa Udvalgets Vegne erklære, at dette ikke kunde se nogen Grund til at forandre den engang fastsatte Tid. Slagtehuset aabnedes de 8 Maaneder af Aaret Kl. 6 Morgen, medens det i de 4 Vintermaaneder aabnedes Kl. 7 de 4 Dage om Ugen og Kl. 6 de to andre Dage (Fredag og Lørdag). Denne Tid var af Udvalget fastsat for 1 Aar siden i Overensstemmelse med en af Aarhus Slagterforenings Generalforsamling enstemmig vedtaget Beslutning.

Marthin Hansen vilde finde det naturligt, at man saavidt muligt stillede sig imødekommende overfor dem, der skulde benytte Slagtehuset, og som bedst maatte vide, hvor tidligt det var nødvendigt at aabne dette. Det fremgik efter hans Mening ikke af det af Udvalget oplyste, at der i og for sig vilde være nogen Gene ved at imødekomme Andragerne.

Johan Pedersen kunde ønske at vide, hvorledes Aabningstiderne havde været fastsat, inden man traf den nugældende Ordning. Det forekom ham iøvrigt ikke, at det var for tidligt at aabne Slagtehuset Kl. 6 hele Aaret rundt.

Filtenborg oplyste, at Slagtehuset tidligere først blev aabnet Kl. 7 i Vintermaanederne, men for et Aar siden var man — som ommeldt — gaaet over til at aabne det Kl. 6 de to Dage om Ugen i disse Maaneder, med hvilken Ordning der

havde været almindelig Tilfredshed blandt Slagterne. Han skulde for Resten gøre opmærksom paa, at det efter Reglementet for Slagtehuset alene var Udvalget, der tog Bestemmelse om, til hvilke Tider Slagtehuset skulde være aabent.

Marthin Hansen var stadig ikke blevet overbevist om, at man ikke uden videre Ulejlighed kunde opfylde det Ønske, der var udtalt af Slagterforeningen paa Slagternes Vegne.

Sabroe skulde gøre opmærksom paa, at det ommeldte Andragende ikke var undertegnet med nogetsomhelst Navn, men kun med Ordet »Bestyrelsen«, og skrevet paa et Stykke Papir, der var stemplet: Aarhus Slagterforening. Selv om det indeholdt Udtryk for, hvad Bestyrelsen for bemeldte Forening ønskede i den ommeldte Henseende, var der dog næppe af den Grund Anledning til at forandre en Ordning, med hvilken en Generalforsamling i samme Forening for et Aar siden havde erklæret sig tilfreds. Saavidt ham bekendt var det i Virkeligheden kun een større Slagtermester her, der interesserede sig for at faa Slagtehuset aabnet som i Andragendet ommeldt. Det vilde imidlertid ogsaa være et Tilbageskridt, hvis man bevilgede det Ansøgte, idet det vilde medføre en Forlængelse af Arbejdstiden for alle Funktionærerne ved Slagtehuset, medens paa den anden Side den eftertragtede Morgentime i Realiteten kun benyttedes i Ny og Næ, naar det en enkelt Gang passede vedkommende.

Johan Pedersen maatte indrømme, at man efter det af Filtenborg oplyste med Hensyn til Udvalgets Myndighed kun kunde udtale Haabet om, at dette i den omhandlede Sag vilde tage til-

børligt Hensyn til Slagterne, der skulde benytte Slagtehuset.

Jacob Jensen vilde henstille, at man indskrænkede sig til at henlægge det omhandlede i Virkeligheden anonyme Andragende.

Laursen ansaa det for rigtigst at følge Udvalgets Indstilling. Hvis den ommeldte Sag laa Andragerne særlig paa Sinde, hørte man nok nærmere fra dem.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

10. (J. Nr. 275—1905). Der forelaa i Anledning af de i Mødet den 19. f. M. til Udvalget for Bygninger og Inventar henviste Andragender fra Enkerne Karen Thomsen og Sofie Larsen, om at faa anvist en Plads til Forhandling af Fisk, Erklæring, hvorefter dette ikke kunde anvise dem nogen Butik i de Kommunen tilhørende Ejendomme i Aagade, da disse alle var udlejede.

Vestesen meddelte, at der ved Henvendelse til Politimesteren var skaffet Andragerinderne Stadeplads ved Fortovet ved Aaen, hvorfra de kunde forhandle Fisk. Videre vilde der formentlig ikke kunde foretages i Sagen.

11. (J. Nr. 286—1905). Der forelaa Andragende fra Bestyrelserne for **Vuggestuerne** om Tilskud.

Formanden vilde, inden man henviste Sagen til Budgetbehandlingen, pointere, at der formentlig ikke kunde være Tale om, at Kommunen helt skulde afholde Udgifterne ved Vuggestuerne.

Sabroe var overbevist om, at dette heller ikke var Bestyrelsernes Mening. Han vilde anbefale, at man stillede sig velvilligt overfor Andragendet; i Forbindelse med Plejeforeningen, til hvilken man ogsaa ydede Tilskud, udførte Vuggestuerne en Mission her i Byen. Man kunde muligvis til dem overføre Bidrag, der var tilstaaet

Institutioner, der nu ikke længere var Grund til at støtte.

L a u r s e n vilde ogsaa gerne være med til at støtte Vuggestuerne, der bragte Hjælp til mange Kvinder, der ellers vilde være meget vanskeligt stillede.

N ø r g a a r d skulde ikke modsætte sig, at man stillede sig velvilligt til det foreliggende Andragende, men han var enig med Formanden i, at Kommunen ikke helt burde overtage Vuggestuernes Drift. Da de blev oprettet ved Tilskud fra Udbyttet af Børnehjælpsdagen, var det ogsaa en Forudsætning, at der til disse skulde skaffes frivillige Bidrag andetsteds fra.

Andragendet henvistes til den forestaaende Budgetbehandling.

12. (J. Nr. 309—1905). Regnskabet for Politiets Understøttelsesforening for 1904—05, der var gennemgaaet af Harald Jensen, toges efter dennes Indstilling til Efterretning.
13. (J. Nr. 22^{9, 7, 10}—1905). De foreliggende Udkast til 3 Købekontrakter med Snedker P. Nielsen, Købmand S. P. Simonsen og Tømrer S. Møller angaaende 2 **Byggegrunde** ved Hans Brogesgade og 1 ved siden af Handelshøjskolen godkendtes.
14. (J. Nr. 2⁶⁷—1905). Der forelaa Andragende fra Husejer Jul. Christensen om **Dispensation fra Bygningslovens § 24** for Ejendommen Lollandsgade Nr. 36.

Af Bygnings- og Sundhedskommissionen var over Andragendet afgivet Erklæringer, hvorefter førstnævnte Kommission havde anbefalet det, medens sidstnævnte ikke havde kunnet give det sin Anbefaling.

L a u r s e n vilde forespørge, om den i sin bebudede store Sag angaaende Kælderforholdene her i Byen ikke snart kunde ventes fremmet.

Formanden kunde besvare den rettede Forestørgsel derhen, at den ommeldte Sag formentlig snart vilde komme frem, men den var af et meget betydeligt Omfang og krævede megen Overvejelse.

Jacob Jensen tilraadede i den foreliggende Sag at slutte sig til Sundhedskommissionens Erklæring.

Mikael Johansen vilde i Modsætning til den foregaaende Taler opfordre til at følge Bygningskommissionen i denne Sag som i alle lignende, indtil der blev truffet Ændringer i Bestemmelserne om Indretning af Kældere til Beboelse eller andet stadigt Ophold. Det vilde være til stort Tab for mange Smaafolk, hvis man altid i saadanne Tilfælde vilde slutte sig til Sundhedskommissionen, der forekom Taleren noget for sensibel. Saaledes var i Sommer pludselig en Mængde Kældere, af hvilke mange havde været benyttet i over 25 Aar, blevet erklæret ulovlige.

S. Pedersen havde, efter at han i Bygningskommissionen havde været med til at anbefale Andragendet, haft Lejlighed til at se den omhandlede Kælder, og det havde da vist sig, at de opgivne Maal betræffende dennes Højde over Jordsmonnet ikke var rigtige, idet denne var angivet 6 Tommer større, end den virkelig var. Dertil kom, at Kælderen var meget fugtig, og i det Hele næppet skikket til varigt Opholdssted for Mennesker.

Laursen advarede mod at opstille et saadant Princip, som det af Mikael Johansen foreslaaede: altid i Sager som den foreliggende at slutte sig til Bygningskommissionen; det vilde næppe være heldigt at handle efter en saaledes bestemt Grund sætning. Det var muligvis rigtigt, at det vilde betyde et Tab for en Del ikke at kunne benytte Kæl-

derne i deres Ejendomme til Beboelse eller Værksteder, men sikkert var det, at det i mange Tilfælde gik ud over Folks Sundhed, naar de skulde opholde sig i fugtige og daarlige Kældere, og denne Side af Sagen var for ham den afgørende. Han vilde derfor stemme for, at man sluttede sig til Sundhedskommissionen.

Jacob Jensen skulde overfor Mikael Johansen paapege, at det var Smaafolk, der maatte opholde sig i og arbejde i Kælderne, og det var dem, det gik ud over, naar man tillod at disse anvendtes til Beboelse eller Værksted. Han kendte saaledes adskillige Mennesker, der havde taget uhelbredelig Skade ved til Stadighed at opholde sig i en Kælder. Kælderne i Lollandsgade, hvor den omhandlede Ejendom laa, vare saa at sige alle fugtige. Naar man havde beklaget Husejerne, maatte han dertil sige, at det forekom ham rimeligt, at disse, naar de — hvilket meget ofte fandt Sted — byggede i Strid med Bygningslov og Byggevedtægt, maatte tage Skade for Hjemgæld. Han havde som Regel fundet sin Regning ved at følge Sundhedskommissionen i Sager som den ommeldte, idet de Mænd, der sad i Bygningskommissionen, havde andre Interesser og derfor undertiden kom til at handle mod det offentliges Tarv. Han var saa langt fra at finde, at Sundhedskommissionen — som omtalt — var for sensibel, at han tværtimod undrede sig over, at den ikke havde skredet ind overfor Benyttelsen af enkelte ham bekendte Kældere, saaledes fandtes der paa Studsgade en Kælder, hvor der var indrettet en Systue helt nede under Jorden, hvor Sypigerne til Skade for deres Helbred maatte arbejde hele Dagen igennem og ogsaa ofte om Natten.

Schourup var som Regel mest tilbøjelig til at følge Bygningskommissionen, men det forekom ham, at man i det foreliggende Tilfælde, hvor denne Kommission havde afgivet en Erklæring uden først at have undersøgt de virkelige Forhold, var nødt til at slutte sig til Sundhedskommissionen.

Johan Pedersen maatte efter det af S. Pedersen oplyste, betragte det som mest korrekt, at man sendte Sagen tilbage til Bygningskommissionen, for at denne paany kunde erklære sig over den.

Thomsen vilde, da det efter det foreliggende kunde se ud, som om Bygningskommissionen var temmelig letsindig i sin Behandling af de denne til Erklæring tilstillede Andragender, ikke undlade at bemærke, at Kommissionen som Regel lod de faktiske Forhold undersøge, og kun i Sager, som forekom rene og klare, nøjedes med de givne skriftlige Oplysninger. Selvfølgelig kunde man tage Fejl, og det havde man altsaa formodenlig gjort i dette Tilfælde.

Mikael Johansen kunde næppe tro, at det som paastaaet af Jacob Jensen kunde passere, at der opførtes Bygninger i Strid med Loven og Vedtægten. Hvis der ikke førtes bedre Kontrol med vedkommende Byggeforetagender, hørte jo alting op. Til Laursen skulde han sige, at han kun havde anbefalet at følge Bygningskommissionen, indtil der blev truffet Ændringer i Bestemmelserne paa det ommeldte Omraade

Jacob Jensen fastholdt, at der ihvert Tilfælde tidligere ofte var blevet bygget i Strid med de efter Loven og Vedtægten gældende Bestemmelser, og han var tilbøjelig til at tro, at dette endnu af og til fandt Sted. Han havde i sin Tid anket over den mangelfulde Kontrol, der

øvedes med Opførelsen af Bygninger her ; den blev derefter skærpet, men om den var tilstrækkelig, skulde han lade være usagt.

S. Pedersen havde den Tro, at det i mange Tilfælde gik saaledes til, at vedkommende Bygherre fik Kælderen i sin Ejendom approberet som anvendelig til Husbrug, men efter at Ejendommen var fuldført, lod han senere Kælderen anvende til Værksted ; derved fremkom de mange ulovlige Kældere.

Da det var oplyst, at de i Andragendet opgivne Maal var urigtige, vedtoges det at vise Sagen tilbage til fornyet Behandling i Bygningskommissionen.

Udenfor Dagsordenen ønskede

Laursen at rette Forespørgsel om, hvorledes det gik med Sagen angaaende Anlæg af den ny Kirkegaard syd for Byen.

Formanden oplyste, at den ommeldte Sag antagelig om kort Tid vilde blive forelagt Byraadet, idet der vilde være at tage Bestemmelse om at udskrive Konkurrence angaaende Anlægget af samme.

